

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně:

Z. Š.
bytem XXXXX

proti

žalované:

Česká advokátní komora
sídlem Národní tří. 16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 3. 2024, č. j. 10.01-000078/24-0004,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím bylo podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“), rozhodnuto o žádosti žalobkyně tak, že se žalobkyni advokát k poskytnutí právní služby za úplatu neurčuje. Důvodem nevyhovění žádosti bylo, že žalobkyně neuvedla jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout požadovanou právní službu (zastoupení před Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti), čímž nesplnila podmínky § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii.

II.

Obsah žaloby a související vyjádření

2. Žalobkyně ve své žalobě uvádí, že dřívějším rozhodnutí žalované ze dne 30. 8. 2023, č. j. 10.01-000405/23-002, ji byl advokát určen, a to pro řízení před Ústavním soudem o jiné ústavní stížnosti. Žalovaná přitom vůbec nezdůvodnila, proč nyní zaujala odlišný právní názor.
3. Dále má žalobkyně za to, že požadavek na uvedení jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout požadovanou právní službu, nemá oporu v zákoně o advokacii.
4. Žalobkyně navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, a žádá přiznání náhrady nákladů řízení.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejprve shrnuje průběh správního řízení a následně popírá oprávněnost podané žaloby.
6. Žalovaná navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
7. V replice žalobkyně uvedla, že závěr žalované není po novele zákona o advokacii účinné ode dne 1. 1. 2024 v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Tato novela se neprojevila v § 18 odst. 2 ani v § 18c odst. 3 zákona o advokacii. V konečném důsledku novela zákona o advokacii účinná ode dne 1. 1. 2024 nerespektuje bod 52 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Nelze také přehlédnout, že novela nemá žádnou spojitost se zákonem č. 349/2023 Sb. – jedná se o přílepek.

III.

Posouzení žaloby

8. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
9. Při jednání, které se konalo u zdejšího soudu dne 25. 11. 2024, a na něž byly obě účastnice řízení řádně předvolány, setrvala žalovaná na svých argumentech i návrhu. Žalobkyně se z účasti na jednání omluvila.
10. Žaloba není důvodná.
11. Předně soud konstatuje, že argumentace žalobkyně odlišným právním názorem žalované vysloveným v jejím rozhodnutí v roce 2023 je lichá, protože od 1. 1. 2024 se změnila právní Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

úprava, čehož si je ostatně – jak plyne z obsahu jejích podání – žalobkyně sama dobře vědoma. Nyní přezkoumávané rozhodnutí žalované tak vychází z jiné právní úpravy než její dřívější rozhodnutí odkazované žalobkyní v podané žalobě. Nelze se proto úspěšně dovolávat nejednotnosti rozhodování žalované.

12. Dále se soud zabýval rozhodovacím důvodem, na němž stojí napadené rozhodnutí, tedy požadavkem na uvedení jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří žalobkyni odmítli poskytnout požadovanou právní službu.
13. V dané věci není sporu o to, že žalobkyně požádala o úplatné poskytnutí právní služby.
14. Podle § 23 odst. 3 zákona o advokacii, *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně a spočívá-li právní služba v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí jeho odměnu stát podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu. Ustanovení § 22 odst. 1 části věty za středníkem se nepoužije.*
15. Podle § 23 odst. 5 zákona o advokacii, *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hradí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.*
16. Podle § 18c odst. 3, *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
17. Z citované právní úpravy je patrné, že § 23 rozlišuje s účinností od 1. 1. 2024 poskytnutí právní služby bezplatně (odst. 3) na straně jedné a poskytnutí právní služby za úplatu (odst. 5) na straně druhé. Normativní odkaz na § 23 odst. 3 obsažený v § 18c odst. 3 zákona o advokacii tak nabývá nového významu.
18. Pro určení advokáta za úplatu bylo tedy povinností žalobkyně splnit podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii a doložit bezúspěšné oslovení alespoň dvou advokátů. Ve světle žalobkynina případu se tato podmínka jeví jako logická. Určení advokáta žalovanou je až krajní možností poté, co žadatel dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak. Situace, v níž žadatel, který je schopen (zde navíc i ochoten) si právní služby advokáta zaplatit sám, avšak automaticky by se mohl obracet na žalovanou bez nějaké vlastní snahy si advokáta obstarat, by účel § 18 odst. 2 zákona o advokacii popírala.
19. Žalobkyně ani netvrdí, že by tuto podmínku splnila. Již proto tedy žalovaná její žádosti vyhovět nemohla.
20. Lze tedy shrnout, že žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta za úplatu ve smyslu § 23 odst. 5 zákona o advokacii s tím, že bude hradit i jeho odměnu. Z tohoto důvodu se proto nemohlo jednat o případ hrazení odměny advokáta státem ve smyslu § 23 odst. 3 zákona o advokacii, a žalobkyně tak byla povinna dle § 18c odst. 3 zákona o advokacii doložit, že se bezúspěšně pokoušela oslovit alespoň dva advokáty. Neboť žalobkyně ničeho takového nedoložila (ba ani netvrdila), nesplnila podmínky pro vyhovění své žádosti.
21. Žalobkyně se dále mylí v názoru, že v případě části osmnácté zákona č. 349/2023 Sb., která novelizuje zákon o advokacii, se jedná o přílepek. O tzv. přílepek se jedná v případě, kdy je jím do daného zákona vnesena obsahově zcela nesouvisející materie, než jakou chce regulovat

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

daný projednávaný zákon ve svém původním znění, jak byl předložen navrhovatelem (srov. např. náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 77/06). Novela zákona o advokacii (část osmnáctá zákona č. 349/2023 Sb.) však již byla obsažena v původním vládním návrhu, tedy již sám předkladatel měl v úmyslu regulovat dané společenské vztahy. Nestalo se tak až pozměňovacím návrhem v zákonodárném sboru zcela mimo záměr původního navrhovatele zákona, tj. v tomto případě vlády.

22. Soud dále konstatuje, že Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 shledal protiústavnost napadeného ustanovení zákona o advokacii v tom, že z poskytnutí právní pomoci paušálně vylučuje žadatele, kteří se nemohou právní pomoci domoci z jiných důvodů než příjmových a majetkových poměrů. Dle názoru zdejšího soudu zákon o advokacii po novele provedené zákonem č. 349/2023 Sb. právě v reakci na citovaný náleží umožňuje určit advokáta za zákonem stanovených podmínek i osobám, které žádají právní pomoc za úplatu. Ostatně ani sama žalobkyně nad rámec argumentace přílepkem neuvádí žádné konkrétní a srozumitelné důvody, proč by znění zákona o advokacii provedené novelou č. 349/2023 Sb. mělo být v rozporu s ústavním pořádkem.
23. Lze shrnout, že zdejší soud neshledal důvod k předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

24. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalovaná, avšak žalované v řízení žádné náklady nad rámec jejích běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. listopadu 2024

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.